

Adriaan Roland Holtschool
Daar komt leren tot leven.

Schoolplan

2019 - 2023

INHOUD

1. Inleiding	
1.1 De Adriaan Roland Holtschool	3
1.2 Vrijwillige ouderbijdragen	4
2. School	
2.1. Zakelijke informatie	6
2.2 Opbrengsten onderwijs	8
2.3 Schoolvisie, specifiek aanbod	11
3. Onderwijskundig beleid	
3.1 Onderwijsaanbod	12
3.2 Leerplan	16
3.3 Eigen opdrachten school	16
3.4 Handelingsgericht werken	24
3.5 Pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat	24
3.6 Zorg voor veiligheid op school	26
3.7 Schoolondersteuningsprofiel en SWV	26
4. Personeelsbeleid	
4.1 Eisen van bevoegdheid en bekwaamheid	27
4.2 Onze ambities	27
4.3 Wat willen wij zien bij de medewerkers van Ithaka	28
4.4 Wat willen wij de medewerkers bieden	28
5. Kwaliteitsbeleid	29
5.1 Ithaka kwaliteitsbeleid	29
6. Terugblik schoolplanfase 2015-2019	
6.1 Wat is gelukt en bereikt in deze periode en wat niet	31
6.2 Sterkte en zwakte analyse	34
7. Planning 2019-2023	
7.1 Algemene doelen en richting Ithaka uit SBP	38
7.2 Algemene doelen en richting school met vier jaren planning	38
7.3 Uitwerking van de aandachtspunten	40
7.4 Jaarplan 2019-2020	40
8. Slotwoord	43
9. Vaststelling schoolplan	44
Namens bevoegd gezag opgesteld door directeur en instemming MR.	

1. Inleiding

1.1 De Adriaan Roland Holtschool

is een vrijeschool onder het bestuur van de stichting Ithaka.

Ithaka is een relatief jonge organisatie. Zij ontstond in 2013 door een fusie van negen vrijescholen. De aansluiting van tiende school vond plaats in 2014. In de loop der jaren zijn drie nieuwe vestigingen in Haarlem gestart. In 2017 is de Vrijeschool Castricum opgericht en aangesloten bij Ithaka.

Ithaka in enkele cijfers (oktober 2018):

- 9 scholen (Brins) met 14 vestigingen in NH en ZH
- 2400 leerlingen
- 300 personeelsleden, ongeveer 150 fte

De scholen binnen Ithaka zijn ontstaan vanuit de behoefte van ouders en verzorgers aan vrijeschoolonderwijs. Ouders verbonden zich met leerkrachten en 'daar waar levenswegen samenkwamen' ontstonden vrijescholen. Die scholen zijn sociaal en spiritueel geworteld in groepen mensen in een bepaalde de regio. Elke school is anders. Wat ons binnen Ithaka bindt is de wens om goede vrijescholen te zijn. Om geïnspireerd onderwijs te bieden, gericht op de brede ontwikkeling van elk kind. Om ondersteuning te bieden bij het 'worden wie je bent'. Daarbij laten we ons inspireren vanuit de antroposofie en de vrijeschoolpedagogie.

Missie

Statutair heeft de stichting ten doel:

- het geven of doen geven van vrijeschoolonderwijs geïnspireerd door de antroposofie en in lijn met de Code goed onderwijsbestuur Stichting Vrijescholen Ithaka;
- het in stand houden en bevorderen van vrijeschoolonderwijs in Noord-Holland en Zuid-Holland;
- het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van vrijeschool-pedagogiek en -didactiek;
- en voorts al hetgeen met een en ander rechtsreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Ithaka wil goed vrijeschoolonderwijs bieden op scholen waar:

- leerlingen veilig en gelukkig zijn, veel leren en zich breed kunnen ontwikkelen;
- medewerkers graag, met plezier en uitdaging werken en zich ontwikkelen;
- ouders/verzorgers hun kinderen graag en met overtuiging aan toevertrouwen;
- het vrijeschoolonderwijs permanent in ontwikkeling blijft.

Kernwaarden

In het SBP zijn drie kernwaarden en ontwikkelingsdoelen opgenomen die Ithaka in de komende jaren richting geven.

Kernwaarde 1: Inspiratie en dialoog

Vrijeschoolonderwijs is onderwijs dat is geïnspireerd vanuit de antroposofie. Leerkrachten vinden deze inspiratie vanuit een persoonlijke verbinding met dat wat hen inspireert. Het onderwijs wordt vervolgens in een professionele dialoog vorm gegeven en ontwikkeld.

Dit betekent ook dat de stichting Ithaka geen bindende interpretaties over antroposofie en vrijeschoolpedagogie opstelt en elke school hierin een eigen verantwoordelijkheid draagt. De vrijescholen binnen Ithaka zijn identiteitsdager en kunnen van elkaar verschillen. De kernvragen op elke school zijn: wat is - hier en nu - goed vrijeschoolonderwijs, hoe weten we dat en hoe geven we dat vorm op onze school?

Kernwaarde 2: Samenwerking en netwerken

Onderwijs maak je niet alleen. De inzet van alle betrokkenen is nodig om voor alle kinderen een veilige samenhangende omgeving te verzorgen, waarbinnen de kinderen kunnen opgroeien en zich ontwikkelen tot vrije autonome individuen.

De kernvragen op stichtingsniveau zijn: hoe kunnen we iedereen binnen Ithaka betrekken bij het bepalen van onze gemeenschappelijke richting? En: hoe ondersteunen, inspireren en bevragen we elkaar zo dat op elke school het best mogelijke vrijeschoolonderwijs ontwikkeld kan worden?

Kernwaarde 3: Solidariteit en ondersteuning

De bestaande scholen zijn mede binnen Ithaka gaan samenwerken om de financiële en organisatorische risico's, die voor een enkele school erg groot kunnen zijn, het hoofd te bieden. Binnen Ithaka zijn we solidair. Op economisch en organisatorisch gebied ondersteunen en helpen we elkaar. Zodat elke school ook materieel en organisatorisch in staat wordt gesteld het beste vrijeschoolonderwijs te realiseren.

Visie

Ithaka wil haar centrale missie realiseren en de scholen en alle medewerkers ondersteunen in het streven zo goed mogelijk vrijeschoolonderwijs te verzorgen. Zij wil de professionele dialoog en de ontwikkeling van het vrijeschoolonderwijs op alle scholen stimuleren. b. Het vrijeschoolonderwijs wordt bekostigd uit algemene middelen, net als alle andere scholen in Nederland. Op alle scholen van Ithaka wordt een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd. Door deze bijdragen kunnen extra vrijeschool lessen, materialen en activiteiten worden bekostigd. De hoogte van de gevraagde bijdrage verschilt per school. Aan het betalen van een bijdrage kunnen geen rechten worden ontleend. Als de vrijwillige ouderbijdrage niet wordt betaald, zal dat nooit leiden tot uitsluiting van lessen, materialen of activiteiten.

1.2 Vrijwillige ouderbijdragen:

Zoals alle basisscholen ontvangt ook onze school subsidie van het ministerie van Onderwijs op basis van het aantal leerlingen. Hiermee moet de exploitatie van de school worden bekostigd. De vrijeschool uitgangspunten en doelstellingen vragen door een breder en ander onderwijsaanbod extra uitgaven. Deze uitgaven worden voor een deel gedaan uit een vrijwillige ouderbijdragen; de hoogte van de gevraagde bijdrage verschilt per school. Aan het betalen van de bijdrage kunnen geen rechten worden ontleend. De ouderbijdrage is vrijwillig en mag nimmer een belemmering zijn voor ouders om hun kind(eren) ons onderwijs te laten volgen. Sinds 2017 kunnen ouders zelf hun vrijwillige ouderbijdrage regelen via een digitale systeem.

1. Een belangrijk deel van de ouderbijdragen wordt besteed aan personeelskosten, waar geen overheidssubsidie tegenover staat. Het maakt het mogelijk om leraren extra voorbereidingstijd te geven voor hun lessen. Er worden vakleerkrachten ingezet, zoals de euritmie leerkracht.

2. Een wezenlijk aspect van het vrijeschool onderwijs is de viering van de jaarfeesten. Extra materialen en middelen zijn nodig om de reeks van jaarfeesten goed met alle leerlingen te kunnen vieren.
3. Educatieve activiteiten worden voor een deel uit de vrijwillige ouderbijdragen bekostigd: o.a. excursies en museumbezoek.
4. De inrichting van met name de kleuterklassen, waar uitsluitend natuurlijk materialen worden gebruikt, vraagt om extra financiële middelen. Dit geldt ook voor materialen voor het kunstzinnige onderwijs.

De school ontvangt naast bijdragen van de overheid en ouders van de school geen andere financiële middelen.

De school is financieel gezond en gezien de prognoses voor de leerlingenaantallen voor de komende jaren zal dit zich voortzetten.

2. School

2.1 Zakelijke informatie

Prins Hendriklaan 56-58
1862 EL Bergen

tel: 072-5813613
Mail: info@arhbergen.nl
Website: www.arhbergen.nl
Directeur: C.G. Kappelmann
Brinnummer: 04NH
IBAN: NL 88 TRIO 021.21.95.557
t.n.v. Stichting Vrijescholen Ithaka

Geschiedenis van de school

In 1947 introduceerde Lena Struik met 4 kinderen in huize “De Arend” te Schoorl het vrijeschool onderwijs in deze regio. Dit leidde korte tijd daarna tot de oprichting van de Vrije School Bergen. In de loop der jaren groeide hieruit een volwaardige kleuter- en lagere school, die later de naam ‘Adriaan Roland Holtschool voor vrijeschool basisonderwijs’ kreeg. Vervolgens werd een ‘bovenbouw’, de ‘Adriaan Roland Holtschool voor voortgezet vrijeschool onderwijs’ opgericht.

Huisvesting

Sinds 1972 bewonen we onze huidige locatie aan de Prins Hendriklaan te Bergen, die in 1989 werd uitgebreid met een vleugel waar de huidige kleuterklassen in zijn ondergebracht en een aula waar we met alle leerlingen samen kunnen komen.

Het schoolgebouw herbergt naast de school een peuteropvang (Drakenpit) en een naschoolse opvang (Alles Kits). Recent heeft een grote verbouwing plaatsgevonden waarbij een nieuwe entree is bijgebouwd en de omsloten tuin overdekt is met glas, waardoor een prachtig atrium is gerealiseerd.

Het terrein rond de school met de twee grote schoolplannen zijn voor een grootdeel omgevormd tot een uitdagende speelomgeving. De komende jaren zullen ook nog andere delen van het terrein worden aangepakt.

Leerlingpopulatie

De school heeft bij aanvang van schooljaar 2019-2020 naar verwachting 215 leerlingen, een aantal dat gedurende het jaar zal toenemen tot 230 leerlingen. Leerlingen komen uit verschillende gezindten en geledingen van de maatschappij. De meeste ouders maken een bewuste keuze voor het vrijeschool onderwijs. Opvallend is dat weinig gezinnen van allochtone afkomst onze school bezoeken. Het aantal leerlingen waarvoor we extra zorg inroepen van buiten de school is gemiddeld. Door extra ondersteuning van onze remedial teacher en intern begeleider wordt er door de school beperkt gebruik gemaakt van hulp van buitenaf.

De ouders die voor onze school kiezen zijn over het algemeen gemotiveerde ouders. Zij zijn relatief goed betrokken bij de school en bieden de helpende hand bij veel activiteiten. Voor de extra vakken die gegeven worden en het gebruik van natuurlijke materialen betalen de ouders een vrijwillige ouderbijdragen.

De ouders worden tweemaal per schooljaar uitgenodigd voor een algemene ouderavond. Rond de 30 ouders komen op deze avond. Eenmaal per jaar zijn er klassenpresentaties waarbij de klassen 1 tot en met 6 zichzelf aan de ouders presenteren. Deze avond wordt goed bezocht. In het schooljaar worden daarnaast tenminste twee ouderavonden per klas gehouden. Daarin komt het lesaanbod en de ontwikkeling van de leerlingen aan bod. Verder verlenen de ouders veel hulp bij de schoonmaak, het organiseren van de voorjaarsmarkt, de PR en de excursies. Klassenouders bieden ondersteuning aan de klassenleerkrachten.

Minimaal 2 ouders zijn daarnaast vertegenwoordigd in de MR. Vanuit de MR is er een ouder, samen met een leerkracht vertegenwoordigd in de GMR van de Stichting Ithaka.

Leerlingenaantal door de jaren heen

De Adriaan Roland Holtschool groeit weer na een kleine teruggang in het aantal leerlingen. In 2017 per 1 oktober telde de school 203 leerlingen. In 2018 waren dat er 216. We verwachten per oktober 2019 circa 218 leerlingen te hebben. De groei is vooral het gevolg van zij-instroom (kinderen die elders onderwijs volgden en overstappen). Een aantal klassen zit om die reden nu echt vol. Ook ouders met kinderen die nog 4 moeten worden, weten de school ook weer goed te vinden.

De school telt negen klassen. Drie kleuterklassen en klas 1 tot en met zes.

Personeelsbestand

De school telt 22 medewerkers. Onderwijspersoneel: 15 leerkrachten, één intern begeleider en een directeur. Er zijn vier OOP medewerkers.

2.2 Opbrengsten onderwijs

Het volgende overzicht geeft de opbrengsten weer van de afgelopen twee schooljaren voor de Adriaan Roland Holstschool. Deze tonen een positief resultaat, maar geven ook enkele aandachtspunten aan. Twee keer per jaar worden de toets resultaten geanalyseerd en in het zorgteam en op de lerarenvergadering besproken

Cito Begrijpend Lezen

2017/2018

2018/2019

Periode	Versie		Gem/Niveau	L.N.	Gem/Niveau	L.N.
6 II	LOV S	M6	28,9/IV	32	30,0/IV	32
7 II	LOV S	M7	54,0/ I	44	41,2/IV	44
8 II	LOV S	M8	69,2/ I	55	62,5/ I	55

Cito Rekenen-Wiskunde

2017/2018

2018/2019

Periode	Versie		Gem/Niveau	L.N.	Gem/Niveau	L.N.
3 II	LOV S	M3	30,5/IV	32	33,9/II	32
3 III	LOV S	E3	42,4/III	43		
4 II	LOV S	M4	58,6/ I	52	62,2/ I	52
4 III	LOV S	E4	66,5/ I	62		
5 II	LOV S	M5	74,7/II	72	76,8/ I	72
5 III	LOV S	E5	83,2/ I	80		
6 II	LOV S	M6	79,8/ V	86	89,4/ I	86
6 III	LOV S	E6	89,3/IV	92		
7 II	LOV S	M7	112,6/ I	100	98,6/IV	100
7 III	LOV S	E7	117,4/ I	105		
8 II	LOV S	M8	120,3/ I	112	122,9/ I	112

Cito DMT

Periode	Versie		2017/2018		2018/2019	
			Gem/Niveau	L.N.	Gem/Niveau	L.N.
3 II	LOVS	M3	16,9/ V	23	11,6/ V	23
3 III	LOVS	E3	31,7/IV	36		
4 II	LOVS	M4	48,6?IV	54	47,7/IV	54
4 III	LOVS	E4	61,2/III	62		
5 II	LOVS	M5	70,2/III	70	72,7/II	70
5 III	LOVS	E5	77,9/II	76		
6 II	LOVS	M6	76,5/IV	82	88,3/ I	82
6 III	LOVS	E6	85,2/III	86		
7 II	LOVS	M7	98,2/ I	88	89,1/III	88
7 III	LOVS	E7	100,7/ I	93		
8 II	LOVS	M8	109,2/ I	96	103,0/ I	96

Tussenopbrengsten

bovenstaand schema toont de toets resultaten van de afgenomen citotoetsen in de verschillende leerjaren. In de kolom "periode" staat bijv. de aanduiding 6-II voor de middentoets van groep 6/klas 4. De middentoetsen worden afgenomen in januari/februari van het jaar, de eindtoetsen - aangeduid met III - worden in juni afgenomen. Voor begrijpend lezen is er in tegenstelling tot de andere vakken alleen een middentoets.

De onderwijsinspectie kijkt bij het beoordelen van de kwaliteit van een school naar de volgende toetsen:

- Technisch lezen in groep 3 en 4 (dus klas 1 en 2);
- Rekenen en Wiskunde in groep 4 en 6 (dus klas 2 en 4);
- Begrijpend lezen in groep 6 (dus klas 4).

De tussenresultaten worden als voldoende beoordeeld wanneer op meer dan de helft van deze toetsen voldoende (op of boven de norm van de inspectie) is gescoord. In het geval van de Adriaan Roland Holtschool zijn de resultaten dan als volgt:

Middentoetsen

Technisch lezen in groep 3 en 4 (dus klas 1 en 2)	- 1 onvoldoende, 1 voldoende
Rekenen en Wiskunde in groep 4 en 6 (dus klas 2 en 4)	- beide voldoende
Begrijpend lezen in groep 6 (dus klas 4)	- voldoende

Totaal resultaat: voldoende

Eindtoetsen

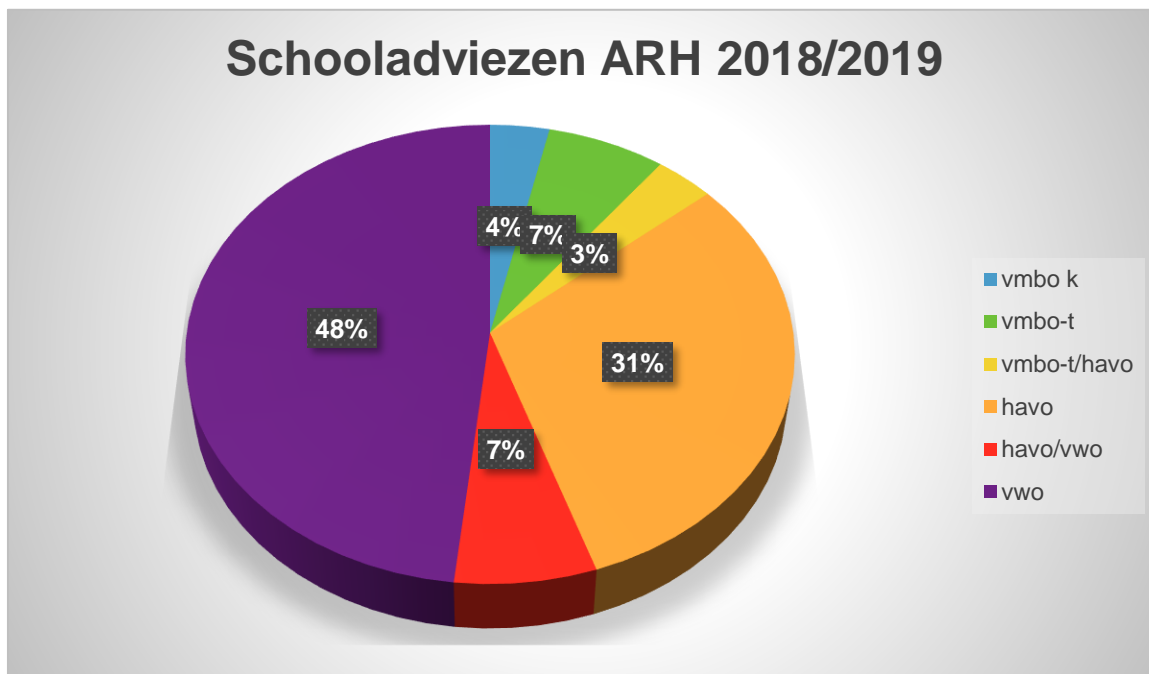
Technisch lezen in groep 3 en 4 (dus klas 1 en 2)	- beide onvoldoende
Rekenen en Wiskunde in groep 4 en 6 (dus klas 2 en 4)	- beide voldoende
Begrijpend lezen in groep 6 (Midden klas 4)	- voldoende
Totaal resultaat: voldoende	

Opbrengsten van de eindtoets IEP:

2016: 87
 2017: 81
 2018: 82
 2019: 86

Eindopbrengsten

De eindopbrengsten zijn zowel vorig jaar als dit jaar boven de door de inspectie gestelde norm uitgekomen. Van de 29 kinderen die in 2019 het laatste jaar op De Adriaan Roland Holtschool doormaken, zijn de schooladviezen als volgt:



2.3 Schoolvisie, specifiek aanbod

“De vraag is niet wat de mens moet kunnen en weten teneinde zich in de bestaande sociale orde te kunnen invoegen, maar wel wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden. Pas dan kan de opgroeiende generatie de maatschappij steeds opnieuw met nieuwe krachten verrijken.” Rudolf Steiner

Visie

Een evenwichtige ontwikkeling van hoofd, hart en handen, een ontwikkeling van de gehele mens, is in ons onderwijs essentieel. Het Vrijeschool onderwijs is zo ingericht dat leerlingen zich kunnen ontwikkelen tot evenwichtige mensen: sociaal-emotioneel goed ontwikkeld en intellectueel bewust, maatschappelijk betrokken en innerlijk *Vrij*. Er wordt op deze school naar antwoorden gezocht op de ontwikkelingsvragen van elk individueel kind én de klas als groep. Het onderwijs doet net zoveel beroep op het intellectuele vermogen van leerlingen, als op hun kunstzinnige, creatieve en sociale vermogen. Met andere woorden: de ontwikkeling van het hoofd (verstand) is even belangrijk als die van het hart (gevoel) en de handen (daad- en scheppingskracht).

Het onderwijs is er niet uitsluitend op gericht de kinderen te kwalificeren – voor te bereiden op het vervolgonderwijs en de werkzaamheden die hij/zij later moet uitoefenen. Daarnaast is ook socialisatie van belang. Dit betekent dat wij proberen de kinderen te begeleiden tot een volwaardig lid van onze samenleving; sociaal vaardig en bereid tot het dragen van maatschappelijke verantwoordelijkheid. Als laatste is ook de persoonsvorming van groot belang. Aangezien we nooit tevoren weten welke kwaliteiten in elk individu leven, en tot wasdom kunnen komen, is het van groot belang alle leerlingen een breed palet aan vakken en werkvormen aan te bieden. Niet uitsluitend cognitieve inhouden (lezen en rekenen) maar ook kunst- en cultuur; beweging, zang, toneel, muziek, houtbewerken en in de tuin werken.

Binnen het brede aanbod van vakken onderscheidt onze school zich door een groot aanbod op het gebied van muziek: veel zang, bespelen van instrumenten en koorzang voor de hogere klassen. Ook toneel speelt een belangrijke rol. Alle klassen spelen toneel in samenhang met de vertelstof van de betreffende klas. Uitvoering worden door de ouders goed bezocht. De toneelkast is goed gevuld met toneelkleding. De zaal met het toneel leent zich uitstekend voor opvoeringen. De aandacht voor zowel het kind dat extra hulp nodig bij het leerproces als de leerling die extra uitdagingen nodig heeft, komt op onze school goed aanbod. Er wordt in dat kader nauw samengewerkt met het Samenwerkingsverband.

3. Onderwijskundig beleid

3.1 Onderwijsaanbod

In de Wet op het primair onderwijs (WPO) zijn in artikel 2 twee taken aan het basisonderwijs opgedragen:

- het geven van onderwijs aan leerlingen vanaf vier jaar;
- het leggen van de grondslag voor aansluitend vervolgonderwijs.

Het bestuur legt in het schoolplan vast hoe het deze taken vormgeeft (art. 12 WPO).

In de vrijescholen spreken we van kleuterklassen (groep 1 en 2) en de onderbouwklassen 1 t/m 6 (groep 3 t/m 8). In elke klas zitten leerlingen van gelijke leeftijd bij elkaar. De klassen worden waar mogelijk meerdere jaren door dezelfde leerkracht begeleid. Dat maakt de klassen tot bijzondere sociale gemeenschappen waarin kinderen zich in een vertrouwde sfeer kunnen ontwikkelen en ontplooien. De lesstof is niet uitsluitend leer- en oefenstof maar in eerste plaats ontwikkelingsstof; een middel waaraan kinderen zich zo volledig mogelijk, naar hoofd, hart en handen kunnen ontwikkelen.

Bestuur en scholen van Ithaka dragen zorg voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid van de leerlingen en richten het onderwijs zodanig in dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelproces kunnen doorlopen. Het onderwijs wordt op de voortgang in hun ontwikkeling afgestemd en deze voortgang wordt getoetst. Het aanbod voldoet aan de kerndoelen en referentieniveaus. Scholen streven ernaar leerlingen jaarlijks in ieder geval de wettelijke minimumresultaten te laten behalen op de kernvakken van het onderwijs.

Het streven op alle scholen is om alle kinderen na het PO uit te laten stromen naar het VO op het niveau dat past bij hun aanleg en mogelijkheden.

De scholen binnen Ithaka hebben zich voorgenomen de eigen ambities in de komende jaren verder te expliciteren en ontwikkelen. Daarbij gaat het met name om de ontwikkelings-doelen die binnen vrijescholen nagestreefd worden.

De weg waarlangs de scholen binnen Ithaka al deze doelen bereiken, zowel de ontwikkeling van de taal en rekenvaardigheden als de meer algemeen menselijke ontwikkelingsdoelen, verschilt van school tot school. Ithaka kent geen centraal vastgesteld leerplan of voorgeschreven methodes

Doorlopende leerlijn

Binnen ons onderwijs wordt gebruik gemaakt van leerstof als ontwikkelingsstof die zich richt op het aanspreken van de leerling in de verschillende leeftijdsfasen. De ontwikkeling die het kind doormaakt op wilsmatig, emotioneel en cognitief gebied is leidraad bij de leerplankeuzes naar vorm, inhoud en werkwijzen. Het leerplan en de vertelstof nemen een belangrijke plaats in, in de Vrijeschool.

De didactische doelen zijn beschreven het leerplan en in een doorlopende leerlijn uitgewerkt in 'Ik zie rond in de wereld'. Hierin worden de domeinen en kendoelen genoemd die in het Vrijeschool onderwijs worden gehanteerd. Het leerplan van de Vrijeschool is terug te lezen in 'Ik zie rond in de wereld' (www.ikzierondindewereld.nl) Hierin zijn de kerndoelen en tussendoelen opgenomen.

De pedagogische doelen krijgen inhoud vanuit het achterliggende concept van onze school. Wij laten ons inspireren door het mensbeeld van Rudolf Steiner. De pedagogische doelen zijn uitgewerkt in de vele werken van Rudolf Steiner en wij vinden het belangrijk richting te geven aan:

- de kinderen leren zichzelf kennen in relatie tot de wereld om hen heen. Leer jezelf kennen in relatie tot ruimte, beweging en tijd.
- De kinderen leren de wereld kennen en voelen zich verbonden met natuur en cultuur. De keuze van de zaakvakken met name geschiedenis en aardrijkskunde is gebaseerd op dit pedagogische doel.

Onderwijsaanbod

Het leerplan van de Vrijeschool is gebaseerd op de ontwikkelingsfasen van het kind. Daarbij is zoals eerder genoemd de leerstof geen doel op zichzelf. De leerstof is een middel, een ontwikkelingsstof, die de kinderen ondersteunt in hun ontwikkeling naar de volwassenheid.

Socialisatie (goed burgerschap)

De school wordt gezien als een plaats waar het kind zijn weg van ontwikkeling kan gaan en waar het kwaliteiten kan ontwikkelen die nodig zijn voor de maatschappij waar het deel uit maakt. In de klas leren de kinderen in een sociale gemeenschap hoe ze verdraagzaam omgaan met elkaar. Door gesprekken, verhalen en presentaties. In de hogere klassen wordt meer bewustzijn gevraagd van kinderen als het gaat om sociale processen en de competenties. In de lagere klassen wordt dit meer vanuit beelden en verhalen aangedragen. De kinderen worden geleerd om conflicten te bespreken en grenzen aan te geven. In de tweede klas worden er fabels verteld. Hierin leren ze menselijke eigenschappen in beelden kennen door de beeldvorm hiervan kunnen ze zich hiermee uitzetten. Daarnaast wordt er in de verhalen van de heiligenlegenden aandacht besteed aan bewust leven en een weg gaan vanuit respect, liefde en naastenzorg. In klas 3 is er ruimte voor aandacht en liefde voor het ambacht dat mensen vervullen. In de hogere klassen gaat de blik naar buiten gericht ze leren over verschillende leefwijzen op aarde tijdens de economische aardrijkskunde en de verstellstof over de grote wereldreligies. In klas 6 komt de staatsinrichting aan de orde.

Naast het eigen maken van de lesstof en de vaardigheden die nodig zijn om deel te kunnen nemen aan de maatschappij willen wij de kinderen leren zichzelf te leren kennen en zich tot een autonoom en zelfstandig mens te ontwikkelen. Dit is de betekenis 'Vrij' die wij terugvinden in de naam Vrijeschoolonderwijs. De ontwikkeling van de persoonsvorming is niet zo ingericht dat het onderwijs dat wij bieden de kinderen vormt tot een persoon. De mogelijkheid om als kind je Vrij te kunnen ontwikkelen tot wie je in potentie kunt zijn is hetgeen wij willen stimuleren. In de Vrijeschool noemen wij dat 'worden wie je bent'.

Lesstofaanbod per leerjaar

Ontluikende taal	Kleuterklas
basis	Verhalen en prentenboeken Versjes liedjes met gebaar Taal- beweging-spel met thema (seizoen, jaarfeest etc) Kringgesprek Rollenspel Tafelspel
Verrijking	Vertelbeurten Oefenen voor fonemisch bewustzijn Zo leer je kinderen lezen en spellen: J. Schraven Concrete materialen bij de klankoefeningen, uitbreiding woordenschat

Technisch lezen	1	2	3	4	5	6
Basis	ZLKLS: J. Schraven Leesweg		Leesboeken VNL			
Verrijking	Flitsen van klanken en woorden Tutor Lezen Ralfi lezen		Flitsen van klanken en woorden Tutor Lezen Ralfi lezen Engels lezen			
Verlengd	Protocol dyslexiebegeleiding		Protocol dyslexiebegeleiding of RT Eigen leerroute			

Spelling	1	2	3	4	5	6
Basis	ZLKLS: J. Schraven Letterbord Methode: Staal vanaf klas 2		Methode: Staal Ww spelling: DT is zit er niet mee (Klaas van der Veen)			
Verrijking	Flitsen van klanken en woorden Tutor Lezen Ralfi lezen		Flitsen van klanken en woorden Tutor Lezen Ralfi lezen WRTS			

Verlengd	Protocol dyslexiebegeleiding	Protocol dyslexiebegeleiding of RT Eigen leerroute
-----------------	------------------------------	---

Begrijpend lezen	1	2	3	4	5	6
Basis			Nieuwsbegrip en Methode Goed Begrepen			
Verrijking			Nieuwsbegrip plus en Taal tijdens de periodes			

Rekenen	Kleuterklas
basis	Rekenen binnen huishoudelijke activiteiten (brood bakken, tafel dekken etc.) Rubriceren, sorteren, aftellen, doortellen. Rekenen met materiaal gericht op ruimtelijk inzicht, meten & wegen, ruimte & tijd, schatten Rekenen in de kring met telpelletjes, telrijen en liedjes.
Verrijking	Vervolg op basis

Rekenen	1	2	3	4	5	6
Basis	Periodeonderwijs onderzoekend bezig met rekenvaardigheden. Methode: Wereld in Getallen Basisaanbod werkboek en oefenboek		Periodeonderwijs onderzoekend bezig met rekenvaardigheden. Methode: Wereld in getallen Basisaanbod werkboek en oefenboek Meten is weten Zuid Vallei breuken			
Verrijking	Periodeonderwijs aanbod dat zich onderscheidt van basisaanbod in hoeveelheid en niveau. Methode: Wereld in getallen plustaak vanuit de methode 1-6		Aanvullend op rekenmethode Alles Telt: Kien Rekentijgers Somplex Plustaak			
Verlengd	Methode: Wereld in getallen Basisaanbod werkboek en oefenboek		Bijwerkboeken vanuit Wereld in getallen			

Onderwijstijd

Op onze school worden veel verschillende vaardigheden aangeleerd. In de kleuterklassen staat het Vrije spel centraal. Er wordt onderscheid gemaakt tussen jongste en oudste kleuters. In het onderwijsaanbod wordt gedifferentieerd in aanbod en in lessen.

In onderstaande tabel is te zien hoeveel tijd (in kwartieren) per week er (ongeveer) aan een vakgebied besteed wordt. Tijdens de lunch verzorgen leerkrachten een activiteit (luisteren naar een verhaal, spreuk opzeggen, lezen, sociaal emotionele ontwikkeling).

Vakgebied	Jongste kleuter	Oudste kleuter
Sociale Vorming	14	14
Arbeidsspel/ Vrij spel	12	8
Ontluikend rekenen	6	8
Ontluikende geletterdheid	16	20
Kring activiteit	6	5
Buitenonderwijs	24	24
Kunstzinnig werk	12	13
Muziek onderwijs		3
Totaal	90	95

Vakgebied	1	2	3	4	5	6
Sociale vorming/mediawijsheid	8	16	18	10	10	10
Rekenen	20	20	20	20	20	20
Taal/spelling/lezen	30	34	34	34	32	32
Engels/duits	2	2	2	2	2	2
Schrijven	8	5	2	2	2	2
Wereldoriëntatie	6	6	6	12	12	12
Kunstzinnig onderricht	8	8	12	12	12	12
Beweging (gym/euritmie)	8	4	4	4	4	4
Muziekonderwijs (HM/koor/fluit)	5	5	7	9	9	8
Verkeer					2	
	95	100	105	105	105	105

Lesuren overzicht

	maandag	dinsdag	woensdag	Donderdag	Vrijdag	week	jaar		
Kleuter1	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	21,25	797		
Kleuter2	4,25	5,75	4,25	4,25	4,25	22,75	875		

Klas 1	4,25	5,75	4,25	4,25	4,25	22,75	861,50		
Klas 2	4,25	5,75	4,25	5,75	4,25	24,25	920		
Klas 3	5,75	5,75	4,25	5,75	4,25	25,75	971		
Klas 4	5,75	5,75	4,25	5,75	5,75	27,25	1049		
Klas 5	5,75	5,75	4,25	5,75	5,75	27,25	1049		
Klas 6	5,75	5,75	4,25	5,75	5,75	27,25	1049		
totaal	over	acht	school	jaren			7571,50		

School start om half negen.

De ochtendschool eindigt om kwart voor één. Leerlingen met middagschool gaan drie uur uit.

3.2 Leerplan

Kleuterklassen

Onze school heeft dit jaar twee kleuterklassen, waarin 4- tot 6-jarige kleuters zitten. Zij blijven gedurende hun kleuterschooltijd bij dezelfde kleuterjuf.

Enthousiast spelend en bewegend wil het jonge kind de wereld leren kennen en begrijpen. Het spel is de taal van het kind en zijn weg tot leren.

Aan de kleuters wordt daarom een omgeving geboden waar het kind vrij met mooie, natuurlijke materialen kan spelen, zonder dat zijn belevingswereld door invloed van de volwassen wereld wordt verstoord. Al spelend doen kinderen hun omgeving na.

De vermogens die het kind bij zijn geboorte meekrijgt, waaronder: nabootsing, spel en scheppende fantasie, moeten worden behoed en gevoed. Herhaling, ritme en regelmaat bieden de kleuter houvast en wekken vertrouwen. De dagen in de kleuterklas zijn dan ook ritmisch opgebouwd. Daarin hebben sprookjes, versjes, liedjes, arbeid -en kringspelletjes, boetseren, tekenen, schilderen, scheuren, plakken, knippen en ook wekelijks brood en soep maken, hun eigen plaats. Hierdoor wordt de basis gelegd waarop het kind kan uitgroeien tot een actief lerend schoolkind.



Klas 1 tot en met 6

Algemeen

Als het kind "leerrijp" is, maakt het de overstap naar de eerste klas. Tot en met klas 6 zitten de kinderen bij leeftijdgenoten in hun eigen groep. Kinderen blijven in principe niet zitten; de sociaal-emotionele leeftijd van een kind weegt bij de groepsindeling zwaarder dan het leerniveau.

De leerstof is vooral een middel tot ontwikkeling en sluit zoveel mogelijk aan bij de leeftijdsfase van het kind. Op subtiele wijze komt het kind aan de hand van de vertelstof in aanraking met de achtereenvolgende bewustzijnsfasen uit de mensheidsgeschiedenis. In zekere zin verlopen zo de groei

van het kind en de groei van de mensheid parallel. De vertelstof spiegelt de overeenkomstige ontwikkelingsfase van het kind. Op deze wijze voelt het kind zich gevoed en gesteund in zijn ontwikkeling.

Om zich intensief met de groep en de individuele kinderen te kunnen verbinden, gaat de leerkracht zo mogelijk van de eerste tot en met de zesde met de klas mee. Zo blijft ook de leerkracht in ontwikkeling.

De eerste twee uren van de schooldag wordt het hoofdonderwijs in periodevorm gegeven (elke dag hetzelfde vak), zodat de kinderen gedurende drie à vier weken intensief met één vak bezig kunnen zijn. Daarna zijn er vaklessen die elke week op hetzelfde uur terug komen.

Om het kind een rijke, harmonische ontwikkeling te kunnen bieden in het cognitieve, in het gevoelsleven en in het handelen, is er een breed geschakeerd aanbod van vaklessen. Sommige vaklessen worden door de klassenleerkracht zelf gegeven, andere worden door vakdocenten gegeven.

Euritmie

Naast de gymnastiek heeft nog een ander bewegingsvak zijn vaste plaats door het gehele vrijeschool onderwijs heen: de euritmie. Hierin wordt het kunstzinnig bewegen beoefend, een soort bewegingsexpressie. Zowel het gesproken woord als de muziek worden met behulp van het hele lichaam uitgebeeld. Bij de kleuters en klas 1 t/m 3 zijn het vooral verhalen die in de beweging worden uitgedrukt, ondersteund door o.a. lier- of pianomuziek. In de hogere klassen worden vooral gedichten uitgebeeld en daarnaast muziekstukken (bv. Bach, Chopin etc).

Euritmie werkt op allerlei manieren zeer ondersteunend voor het overige onderwijs. In de ontwikkeling van het kind wordt een harmonische verbinding tussen lichaam, ziel en geest bevorderd. Euritmie helpt om het lichaam tot huis en instrument voor de ziel te laten zijn. Het bewegen van de kinderen wordt vrijer, veelzijdiger en kleurrijker. Omdat veelal in gezamenlijke choreografieën wordt bewogen, werkt euritmie ook sociaal vormend. Zowel voor gymnastiek als euritmie zijn aparte vakleerkrachten aangesteld.

Handvaardigheid, handwerken en houtbewerking

In de handvaardigheidslessen worden met allerlei technieken zoals scheuren, knippen, prikken en plakken, verschillende werkstukken gemaakt. Daarnaast neemt boetseren met bijenwas of klei een belangrijke plaats in.

Voor het handwerken is een vakleerkracht aangesteld om in alle klassen verschillende technieken aan te leren, zoals breien, haken en naaien. Zowel in een breiwerk als in een betoog kan men steken laten vallen of kan men de draad kwijt raken, wat aantoont dat er een zeker verband bestaat tussen fijne motoriek en cognitieve vaardigheid. Zo ondersteunen bewegingen met de handen de ontwikkeling van het denken.

In de 5^e en 6^e klas wordt door een vakleerkracht houtbewerking gegeven, waarbij de kinderen de verschillende houtsoorten leren kennen en met gereedschap bewerken.

Schilderen en vormtekenen

Met het schilderen wordt het kleurgevoel ontwikkeld. De kinderen leren al doende dat iedere kleur zijn eigen taal spreekt, maar ook hoe dit verandert als verschillende kleuren naast elkaar en voorzichtig op het papier gemengd worden. In de hogere klassen komt naast het perspectief, ook het zwart-wit contrast met houtskool aan de orde.

In het vormtekenen worden (vlecht)vormen in een stromende beweging op het papier gezet. Ook worden spiegelvormen geoefend. De lijnen van een vormtekening vertegenwoordigen altijd het spoor van een beweging. Sommige vormtekeningen kunnen gelopen worden bij de euritmielessen; het hele lichaam helpt dan mee een bepaalde vorm te scheppen. Op niet-intellectuele wijze worden zo de latere meetkundelessen voorbereid.



Vreemde talen

Vanaf de eerste klas worden vreemde talen meestal door de groepsleerkracht zelf gegeven. De eerste drie jaren wordt de vreemde taal mondeling en spelenderwijs aangeboden in de vorm van liedjes, versjes, verhaaltjes en toneelstukjes. Op deze jonge leeftijd is namelijk de tongval, de uitspraak nog gemakkelijk over te nemen. Dankbaar wordt gebruik gemaakt van de nog aanwezige nabootsingkrachten.

Vanaf de 4e klas komen daar het schrijven en de grammatica bij.

Muziekonderwijs/ koor/ orkest

In alle klassen wordt er veel gezongen. Voor klas 4, 5 en 6 is er eenmaal per week gezamenlijk koorzang. Vanaf de 1e klas krijgen de kinderen les in het bespelen van de Choroifluit. Vanaf de 4e klas wordt het notenschrift en de verdere theorie aangeleerd. Er is ook een schoolorkest dat wekelijks onder schooltijd oefent. In principe kunnen kinderen uit alle klassen hier aan deelnemen.

Tuinbouw

Van voorjaar tot herfst in het jaar van de overgang van klas 5 naar klas 6 krijgen de kinderen praktische tuinbouw op de biologisch dynamische boerderij "De Noorderhoeve" in Schoorl; ze krijgen les van een deskundig tuinder. Hierbij wordt altijd hulp van ouders gevraagd ter begeleiding.

Toneel

Door alle klassen heen geven wij veel aandacht aan toneel. Elke klas is jaarlijks met toneel bezig, meestal vanuit de vertel- of periodestof; dit kan leiden tot een opvoering voor ouders en genodigden. Tijdens het spelen van een rol krijgt het kind de kans zich te vereenzelvigen met een ander personage. Dit proces heeft een harmoniserend effect. De leerkracht zal dan ook met grote zorg de diverse rolverdelingen presenteren in ruim overleg met de leerlingen.

Computergebruik

De computer speelt in ons onderwijs slechts zijdelings een rol. We zijn van mening dat leerlingen in de leeftijd tot twaalf jaar, de leerstof zich vooral eigen moeten maken via het enthousiasme van de leraar. 'Lesgeven van hart tot hart' is ons devies. Leerlingen van de basisschool, vooral in de hogere klassen, hebben een onbewuste, maar onmiskenbaar aanwezige behoefte echte leraren te ontmoeten. De computer kan in beperkte mate gebruikt worden in klas 4, 5 en 6 bij het oefenen van de basisstof voor rekenen en taal, soms bij het verwerken van bepaalde opdrachten en ook om informatie op het internet op te zoeken in het kader van een thema. De computer is ook een hulp bij het werken met leerlingen, die voor Remedial Teaching in aanmerking komen.

Met ernstig dyslectische kinderen werken we met het programma Kurzweil.

Ter ondersteuning van het onderwijs kan gebruik gemaakt worden van beelden geprojecteerd via een beamer.

Eerste klas

De overgang van de kleuterklas naar de eerste klas betekent niet dat alle kinderen ook meteen kleuter af zijn. De nabootsing speelt nog een belangrijke rol. Aanvankelijk is de toversfeer uit voorgaande jaren nog aanwezig. Pas in de loop van het jaar worden het echte 'school'kinderen.

In de eerste klas vormen de sprookjes de vertelstof. Zo ontstaan letterbeelden vanuit sprookjesbeelden of uit heemkundeverhalen (verhalen over wat er in de omgeving van het kind gebeurt). De koning schenkt de 'k', de molenaar de 'm' en de draak de 'd'. De gevoelsmatige band tussen kind en letter die zo ontstaat, is aanvankelijk een steun bij het lezen en schrijven. Overigens speelt bij het leren schrijven ook het vormtekenen een belangrijke rol.

Naast het aanleren van de letters, staat het leren lezen in deze klas centraal.

De getallen worden vanuit de kwaliteit aangeleerd, bijvoorbeeld: waarvan is er maar één . . . , waarvan zijn er twee in de wereld, enzovoort.

De kinderen maken kennis met de vier hoofdbewerkingen: optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen; met name het optellen en aftrekken worden daarna uitgebreid geoefend. Het hele lichaam wordt betrokken bij het veroveren van de wereld der getallen. Er wordt geklapt en er worden ritmen gelopen. De eerste klas staat verder in het teken van de vorming van een hechte sociale groep.

Tweede klas

Veel zelfverzekerder dan in het eerste jaar maken de kinderen hun entree in de tweede klas. De tweedeklasser heeft het hart op de tong; sympathie en antipathie wisselen elkaar soms snel af. In de tweede klas vindt een overgang plaats van de sprookjeswereld naar de dierenfabels en de heiligenlegenden.

Technisch lezen wordt in deze klas verder uitgebreid en gestimuleerd. Bij het schrijven wordt een begin gemaakt met het verbonden schrift.

In de rekenlessen wordt de leerstof van de eerste klas uitgebreid. Klokkijken wordt in deze klas voor veel kinderen belangrijk. Aan het begin van de morgen wordt begonnen met muziek, beweging en recitatie.

De dieren worden getoond in hun eenzijdigheden. Een ooievaar drinkt geen soep en een vos kan niet uit een smalle fles eten. "Ieder zijn eigen wereld", lijken de dieren ons toe te roepen in de fabels van Aesopus. In de heiligenlegenden echter leren de kinderen mensen kennen die de eenzijdigheden hebben overwonnen.

Derde klas

Het kind in de eerste drie klassen is open voor zijn omgeving. Voordat er een eind komt aan deze openheid verdiepen de kinderen van de derde klas zich in hun eigen leefomgeving. Het accent ligt op contacten met deze omgeving: het verbouwen van graan, het bakken van brood, het bouwen van huizen, het zelf maken van inkt en papier, het maken van boter en kaas, enz.

Alles wat tot nu toe geleerd is, moet door oefening tot kunnen en kennen worden. Verhalen uit het Oude Testament, beginnend met het scheppingsverhaal, zijn de vertelstof.

In de taallessen wordt een begin gemaakt met het schrijven van opstellen en verslagen en met het benoemen van woordsoorten.

In de rekenlessen wordt begonnen met cijferen en het rekenen met geld.

Verder komen er verschillende ambachten aan bod, waarbij het proces binnen het ambacht centraal staat.

De derde klas vormt de afsluiting van een gouden kindertijd, zo langzamerhand komt het kind in een andere verhouding tot de wereld te staan.

Vierde klas

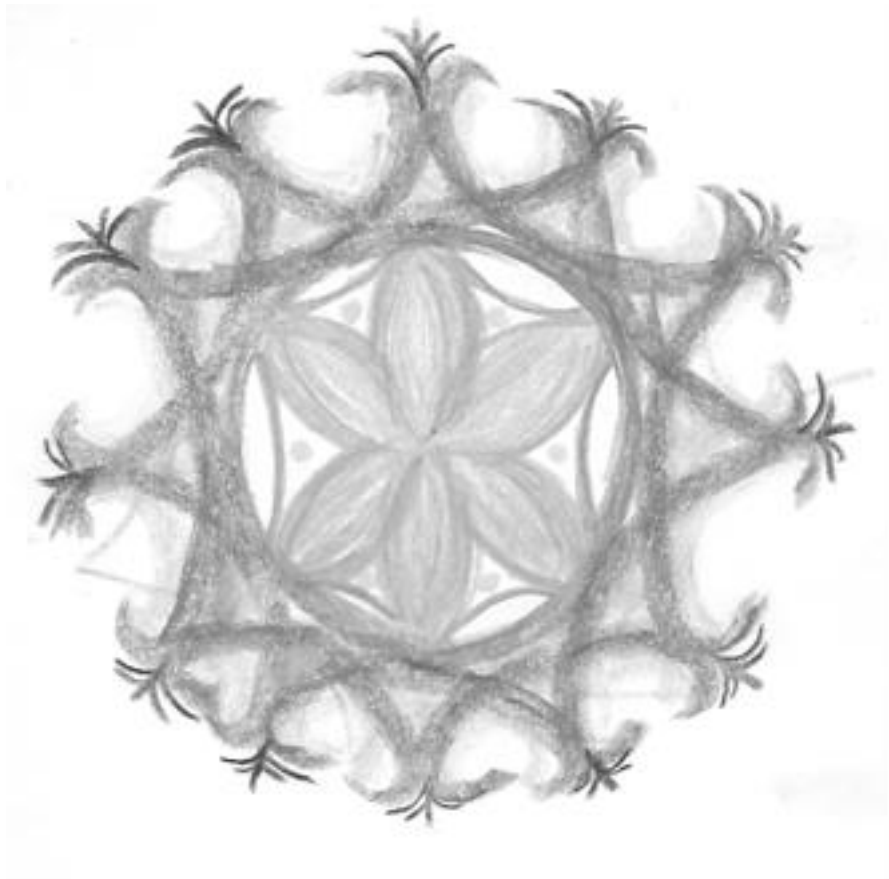
Voelde het kind zich voorheen nog als vanzelfsprekend opgenomen in de omgeving, nu is er een breuk ontstaan tussen "ik" en "de wereld". De wereld wordt met kritische blik van top tot teen bekeken. Strijd en durf zijn aansprekende begrippen.

In aansluiting hierop vormen de Edda en andere verhalen uit de Noors - Germaanse mythologie de vertelstof voor de vierde klas.

In de taallessen komen aan de orde: de grammatica, ontleden in zinsdelen en woordsoorten, werkwoord vervoegingen in verleden, heden en toekomstige tijd. Ook wordt begonnen met het houden van spreekbeurten.

In de rekenlessen worden de breuken, de staartdelingen en de maten en gewichten behandeld.

Nieuw is het vak aardrijkskunde, met als uitgangspunt de woonplaats van de kinderen zelf. Ook nieuw is de dierkunde waarin verschillende typen dieren behandeld worden. Bij de dierkundelessen wordt altijd uitgegaan van de mens. In tegenstelling tot het dier, dat op zijn gebied een specialist is, wordt gewezen op de vrijheid van de mens.



klas 4, vormtekenen

Vijfde klas

De vijfde klas kan de buitenwereld in grotere verbanden opnemen. Geleidelijk aan krijgt het kind meer vat op de wereld. Het kind begint steeds meer na te denken over de dingen. Niet voor niets zeggen we dat het werkelijk zelfstandig menselijk denken begonnen is tijdens de Griekse cultuurperiode.

De vertelstof in de vijfde klas is de Griekse mythologie. In de vele verhalen wordt deze ontwikkelingsfase van het kind weerspiegeld. De kinderen maken onbewust als het ware hetzelfde mee als de oude Grieken destijds.

In de taalles wordt naast het verder oefenen en ontwikkelen van de zinsontleding, de directe en indirecte rede geïntroduceerd, evenals de lijdende en bedrijvende vorm.

Nieuw in de rekenlessen zijn de kommagetallen.

De aardrijkskunde wordt wereldomvattend, omdat de weg van een grondstof of product ons overal brengt en de grote samenhangen zichtbaar maakt (economische aardrijkskunde). Wat is er al niet nodig voordat de pot pindakaas op tafel staat!

Voor het eerst is er geschiedenis, welke ons duizenden jaren terug voert naar de cultuurperiodes van Oer-India, Oer-Perzië, Egypte, Babylonië en Griekenland.

In de plantkunde wordt aandacht gegeven aan de verschijningsvormen van het plantenrijk in nauwe samenhang met hun omgeving. Er wordt een vergelijking gemaakt met de ontwikkeling van de mens.



5^e klassers meten hun krachten tijdens de Olympische Spelen in hun schoolkamp

Zesde klas

Streng, maar rechtvaardige wetten wenst de zesde klas. Kinderen op die leeftijd vertonen, in het klein natuurlijk, een aantal overeenkomsten met de robuuste en werklustige Romeinen.

Vanuit een mythologische wereld werd destijds het echte Rome opgebouwd. In deze klas beleven de kinderen iets dergelijks. Vanuit de Romeinse heldensagen en ridderverhalen begeeft de zesdeklusser zich naar de reële wereld van aquaducten, stedenbouw en heerbanen.

In de taallessen doen spreekwoorden en gezegden hun intrede.

Met rekenen komen de procenten aan de orde.

De geschiedenislessen gaan over het Romeinse Rijk; vertelstof en geschiedenis kwamen samen aan het einde van de vijfde klas en mengen zich nu.

De aardrijkskundelessen omvatten nu de hele aarde. Ook wordt aandacht besteed aan klimatologie en geologie.

Nieuw dit jaar is het vak natuurkunde, waarin natuurkundige verschijnselen als geluid, licht, warmte, elektriciteit en magnetisme worden behandeld.

Daarnaast doet meetkunde, voorbereid door het vormtekenen, zijn intrede. De zesdeklusser beleeft vreugde aan de vormkracht van geometrische figuren die vaak ook nog zichtbaar zijn in de levende natuur. Wat een wonder om de vijfpuntige ster óók nog terug te vinden in de roos!



klas 6, in de houtbewerking les maakt ieder kind een eigen houten lepel

3.3 Eigen opdrachten school

Onze ambities heeft het team in een aantal gezamenlijke bijeenkomsten geformuleerd. Aanleiding was de vraag hoe wij de leerlingen zouden willen zien als zij de school verlaten aan het einde van klas zes.

De volgende competenties/eigenschappen kwamen naar voren:

1. Zelfvertrouwen en vertrouwen in de wereld. Deze met een 'open mind' tegemoet treden.
2. Plezier en vreugde beleven aan het leren.
3. 'Hier ben ik'. Jezelf durven presenteren. Kritisch en mondig zijn.
4. Zorg voor anderen. Kunnen samenwerken. Zorg voor de aarde.
5. Met moraliteit in de wereld staan. Respect hebben voor anderen. Burgerschap verder willen ontwikkelen, betrokken zijn bij wat er om je heen gebeurt.
6. Kunstzinnig en creatief kunnen scheppen. Daarbij is reflectie, onderzoekende houding en een oplossend gericht vermogen belangrijk.
7. En in de rugzak: voldoende kunnen en kennen.

In de bovenstaande reeks komt onze drie gebieden aanbod van ons onderwijs: kwalificatie, socialisatie en subject wording (zie het werk van G. Biesta).

3.4 Handelingsgericht werken

Op onze school willen wij de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van alle leerlingen verbeteren. Op onze school zijn we gestart met cyclisch werken maar is nog veel werk aan de winkel om ons onderwijs beter af te stemmen op de behoeften van de kinderen. We moeten toe naar een meer systematische manier van werken, waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijsbehoeften en de basisbehoeften van de leerlingen. Aan de hand van de kind kenmerken wordt gekeken welke onderwijsbehoeften het betreffende kind heeft. Het onderwijs wordt daarop aangepast.

We krijgen op dit moment begeleiding van een onderwijsondersteuner van het Samenwerkingsverband die ons de opdracht heeft meegegeven om te kijken naar de zeven principes van handelingsgericht werken.

HGW gaat uit van zeven principes:

1. **Onderwijsbehoeften** van de leerlingen centraal stellen. Denk aan de instructie, de leertijd en uitdaging.
2. **Afstemming** en wisselwerking tussen kind en zijn omgeving: de groep, de leerkracht, de school en de ouders. De omgeving moet goed afgestemd zijn op wat het kind nodig heeft.
3. **De leerkracht doet ertoe**. Hij kan afstemmen op de verschillen tussen de leerlingen en zo het onderwijs passend maken.
4. **Positieve aspecten** zijn van groot belang. Dit gaat niet alleen om de positieve aspecten van het kind, maar ook van de leerkracht, de groep, de school en de ouders. Als een leerkracht een negatief beeld heeft van de leerling, dan zie hij vaak alleen nog maar het negatieve gedrag. Het is belangrijk dat de leerkracht dan zoekt naar positief gedrag, dan zijn er meer mogelijkheden om het probleem op te lossen.
5. **Constructieve samenwerking** tussen school en ouders. De verantwoordelijkheid voor initiatief ligt bij de school. Maar de school geeft wel de verwachtingen over de verantwoordelijkheid van ouders duidelijk aan.
6. **Doelgericht werken**. Het team formuleert doelen met betrekking tot leren, werkhouding en sociaal emotioneel functioneren. Het gaat hierbij zowel om korte als lange termijndoelen. De doelen worden geëvalueerd volgens de HGW-cyclus (zie hieronder). Ze worden SMARTI geformuleerd.
7. De werkwijze van school is **systematisch en transparant**. Er zijn duidelijke afspraken over wie wat doet en wanneer.

Handelingsgericht werken en Vrijeschool onderwijs?

Vrijeschool onderwijs gaat niet uit van individueel onderwijs. Handelingsgericht werken is tevens geen werkwijze waarbij klassikale werkvormen worden afgewezen. Het is voor een leerkracht bijna onmogelijk te hanteren als elk kind een individueel programma heeft. Daarbij komt dat kinderen bij interactie en discussies veel van elkaar leren. En bij klassikale activiteiten kan de leerkracht prima rekening houden met de verschillende onderwijsbehoeften. In het periodeonderwijs wordt veel samen beleefd, ontdekt en geleerd. Toch mag ook daar ruimte zijn voor differentiatie.

Als een leerling zich inzet voor een uitdagende opdracht, kunnen het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid groeien. Dit onderstreept het belang om te zorgen voor een uitdagende leeromgeving, die afgestemd is op de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen.

Bij HGW zijn de gesprekken met leerlingen heel belangrijk. Onder andere omdat de leerlingen vaak zelf goed kunnen aangeven wat ze nodig hebben, wat ze goed kunnen en wat ander moet. Ook zijn de oplossingen die de kinderen zelf aandragen vaak het eenvoudigst. Daarbij komt dat de leerling zich meer inzet voor zijn eigen idee dan voor een opgelegde maatregel. De gesprekkencyclus van het 'Anders evalueren' is een mooie aanvulling hierop.

Wat willen wij zien bij de leerkracht?

Bij HGW is de basishouding van de leerkracht heel belangrijk. De visie, waarden en overtuigingen geven richting aan het handelen. Hieronder komt een ideaalbeeld van de leerkracht, bedoeld als reflectiekader. De leerkracht beseft dat hij een rolmodel is. Hij is positief ingesteld en heeft hoge verwachtingen. Hij is geduldig, beslist en consequent. Zij vraagt om feedback en reflecteert op zijn houding en handelen. Dit past goed binnen het leerkrachtgedrag dat wordt beschreven in de doelen die worden gesteld in 'ik zie rond in de wereld'. De leerkracht gaat goed om met de verschillen tussen leerlingen. De leerkracht geeft een heldere, kwalitatief goede instructie, die stapsgewijs is opgebouwd. De instructie is gevarieerd, met interactie. Zij geeft vooraf het lesdoel aan en evalueert dat aan het einde van de les. Zij controleert steeds of de leerlingen het begrijpen. Zij geeft gericht feedback. Zij weet veel van het vak en de leerlijnen. Zij vertaalt deze kennis op een betekenisvolle manier. Ook is goed klassenmanagement van groot belang, want dat kan problemen voorkomen en ervoor zorgen dat alles soepel loopt. Hierbij hoort dat de leerkracht alert is, de touwtjes goed in handen heeft, flexibel is en de leertijd effectief benut.

De HGW-cyclus implementeren

Deze cyclus is een hulpmiddel om de zorg op groepsniveau en individueel concreet te maken. Op groepsniveau benoemt de leerkracht de onderwijsbehoeften van de leerlingen in zijn groep in een groepsplan. De leerkracht doet dit ook op individueel niveau voor de leerlingen die extra begeleiding nodig hebben. Deze cyclus kent vier fasen:

1. **Signaleren.** Onder andere het signaleren van leerlingen die extra begeleiding nodig hebben.
2. **Analyseren.** Hieronder valt het benoemen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
3. **Plannen.** De leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften clusteren en een groepsplan opstellen.
4. **Realiseren.** Het groepsplan in de praktijk uitvoeren.

Handelingsplannen

Het van groot belang dat we goed gaan kijken naar de groepsplannen en handelingsplannen die worden gemaakt. Momenteel is het per leerkracht nog te verschillend hoe hiermee wordt omgegaan en wordt gewerkt.

HGW pleit voor handelingsplannen die gemaakt zijn aan de hand van de zeven principes, want dan is de kans op succes het grootst. In een handelingsplan moeten dus de onderwijsbehoeften van de leerling opgenomen zijn. In het plan is aandacht voor de wisselwerking tussen kind, school en gezin. Er staat ook in wat de leerkracht nodig heeft aan ondersteuning. Positieve aspecten van leerling, leerkracht, groep, ouders en school zijn erin verweven. Het is opgesteld vanuit een constructieve samenwerking. Het is doelgericht, systematisch en transparant voor alle betrokkenen. Maar met deze principes heb je nog geen handelingsplan. Daarom zijn er vijf concrete onderdelen opgesteld: beginsituatie, inhoud en organisatie,

termijn, betrokkenen, evaluatie. Aan de hand van deze vijf aspecten worden de afspraken over de aanpak van de leerling opgeschreven

3.5 Pedagogisch-didactisch (school) klimaat

‘Onderwijs is niet het vullen van een vat, maar het ontsteken van een vuur’.

Deze uitspraak van de Griekse wijsgeer Heraklitus geeft duidelijk aan waar onze school voor staat. De leerstof wordt beschouwd als ontwikkelingsstof voor het kind: de leerstof is een hulpmiddel om het kind in zijn/haar ontwikkeling te begeleiden.

Het kind ontwikkelt zich aan wat het aangeboden krijgt: de verhalen, het schilderen, het handwerken, taal en rekenen, enz. De vakken zijn afgestemd op de ontwikkelingsfase van het kind.

Kleuters hebben een innerlijke drang tot nabootsen. Daarom moet alles wat in de kleuterklassen wordt aangeboden een kwaliteit hebben die nabootsing vormende waarde geeft. Het spel staat centraal. Het kind verbindt zich al spelend met de wereld.

In de leeftijdsfase van 6/7 tot 14 jaar volgt het kind graag een liefdevolle autoriteit. De leerkracht gaat het kind vóór in het leren kennen en kunnen van de wereld. Het kind ontdekt de wereld vooral vanuit de beleving, de eigen ervaring. Vandaar dat wij veel doe-vakken hebben of bij een typisch cognitief vak beweging en beleving toevoegen. De leerkracht slaat voor de leerlingen de brug door op kunstzinnige wijze vorm te geven aan zijn/haar lessen.

Goed onderwijs spreekt niet alleen het denken aan, maar vooral ook het voelen en het handelen van het kind. Een evenwichtige ontwikkeling van deze gebieden, denken, voelen en willen is het streven. Het schoolklimaat is daar ook op gericht. Er is waardering voor zowel de kennisgebieden, het kunnen/het ambachtelijke als voor het sociale (zo gaan we met elkaar om) en ruimte voor eigen ontwikkeling. Binnen het klassikale aanbod is plek voor differentiatie en eigen inbreng. Leerlingen met een hulpvraag worden binnen de school ondersteund. Daar waar het kan binnen de klas en anders in een vertrouwde setting met de remedial teacher of intern begeleid(st)er. Dit geldt ook voor leerlingen die bovengemiddeld begaafd zijn. Zij krijgen in de klas of in een aparte kleine groep extra uitdagende opdrachten. Bij presentaties van werk in de klas of in het bijzijn van ouders wordt duidelijk dat alle mogelijke uitingen van resultaten/presentatie worden gewaardeerd. Zo scheidt de school een klimaat waarbij iedere leerling mag zijn. En mag worden wie hij of zij is.

3.6 Zorg voor veiligheid

Voor dit hoofdstuk verwijzen wij naar onze website: pestprotocol en veiligheidsplan. Ook is het interessant om de resultaten van de vragenlijsten onder ouders, leerkrachten en leerlingen te bekijken in hoofdstuk 6.

3.7 Schoolondersteuningsprofiel en SWV

Voor het eerste onderwerp verwijzen wij naar de website waar het ondersteuningsprofiel te vinden is. De school is verbonden met het Samenwerkingsverband: PO Noord-Kennemerland. Informatie is te vinden op: www.swvponoord-kennemerland.nl en op onze website: leerlingenzorg.

4. Personeelsbeleid

4.1 Eisen van bevoegdheid en bekwaamheid

Het Ithaka personeelsbeleid: Wij brengen alle wettelijke eisen en voorschriften volgen en de CAO-PO ten uitvoer. Alsmede de eisen van bevoegdheid en bekwaamheid en evenredige vertegenwoordiging.

En daarnaast ons eigen Ithaka beleid, denk daarbij o.a. aan ons beleid op het gebied van: aanname, beloning, scholing, verlof en studie, vervanging, mobiliteit, coaching en natuurlijk het taakbeleid en de gesprekkencyclus.

Ook staat beschreven wat we de komende tijd verder willen ontwikkelen. Onder andere: werving personeel, begeleiding en coaching nieuwe leerkrachten, werkdruk en versterking mobiliteit. En ook dat we middels het professioneel statuut op elke school in beeld willen brengen hoe de professionele pedagogische ruimte eruit ziet naar Vrijheid en verantwoordelijkheid.

- a. eisen van bevoegdheid en bekwaamheid
- b. evenredige vertegenwoordiging
- c. maatregelen personeel die bijdragen aan onderwijskundig beleid
- d. pedagogisch-didactisch handelen van het onderwijspersoneel

4.2 Onze ambities

We willen een professionele en uitdagende werkomgeving bieden, die aantrekkelijk is voor medewerkers om zich blijvend te ontplooiën. We willen inspireren, uitdagen, kaders bieden, kwaliteitseisen stellen en helderheid scheppen rondom taken, verwachtingen, en verantwoordelijkheden. Bevlogen en enthousiaste leerkrachten die zich blijven professionaliseren binnen de context van de wereld om ons heen, zijn het best in staat om kinderen te inspireren en kennis of vaardigheden over te dragen. Kwaliteit van het onderwijs, valt of staat met de mensen die het verzorgen. We willen een stichting zijn, met scholen waar leiderschap binnen alle lagen van de organisatie voorgeleefd wordt, waar ruimte is voor ontwikkeling, waar mensen een eigen kleur kunnen hebben en tevens een sociale eenheid vormen. Een stichting met wortels in de antroposofie en interesse in de ontwikkelingen van de huidige en toekomstige tijd.

Als basis geldt voor iedereen; leiderschap, verantwoordelijkheid nemen, en verantwoording afleggen. Aanspreken en aangesproken (kunnen) worden, hoort hier ook bij. Om dit te monitoren is het van belang de gesprekkencyclus goed nageleefd wordt. Jaarlijks worden met iedere medewerker beoordelings- en/of functioneringsgesprekken gevoerd. Hieraan gekoppeld is het persoonlijk ontwikkel plan. Ieder jaar wordt op schoolniveau helder gemaakt, wat de output is van alle gesprekken en waar op ingezet moet worden. Op deze wijze wordt jaarlijks op teamniveau en individueel niveau de scholing en de ontwikkel doelen bepaald.

De komende periode willen we sterk inzetten op het leren van en met elkaar. Dit betekent dat er ingezet wordt op het stimuleren van de onderzoekende houding en het geven en ontvangen van feedback. De kinderen, de ouders en de leerkrachten, dienen centraal in dit proces komen te staan, zodat vanuit intrinsieke motivatie, verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces kan worden genomen.

Intervisie, flits- of focusbezoeken en het “anders evalueren” zullen de komende jaren verder ontwikkeld worden.

Het uiteindelijke doel is dat onze medewerkers zelf reflectieve, zelf analytische individuen worden of zijn, die nooit zijn uitgeleerd.

Een ander centraal doel is te stimuleren een samenwerkende dialoog aan te gaan over het werk. Dit in de driehoek, ouder, kind en leerkracht. Door het geven en ontvangen van feedback, maar vooral door het stellen van de juiste vraag, zullen betrokkenen de vraag gaan zien als een hulpmiddel waarmee ze inzicht kunnen verkrijgen of meer kennis kunnen vergaren. Om op deze wijze vooral geïnspireerd te raken het antwoord uit zichzelf te halen of vanuit intrinsieke motivatie te zoeken.

De komende periode willen we o.a. middels de Ithaka academie, talent vanuit de scholen hun kennis en inzichten laten delen en stimuleren dat medewerkers specialismen gaan ontwikkelen.

4.3 Wat willen we zien bij de medewerkers van Ithaka

- vitaliteit
- een onderzoekende houding, zowel naar binnen als naar buiten
- bezieling, doorleefd, aandacht
- leiderschap en verantwoordelijkheid voor de eigen ontwikkeling
- verantwoording afleggen, als vanzelfsprekendheid
- samen kom je verder, de wil om samen te werken en horizonverbreding
- autonomie; het benutten van verschillen, talentontwikkeling
- heldere communicatie; naar elkaar, kinderen en ouders.
- bewustzijn; weten waarom je iets doet/ niet doet/ verdieping
- toegankelijkheid, transparantie
- acceptatie kaders, rollen, grenzen, autoriteit.

4.4 Wat willen we de medewerkers bieden

We willen dat iedere medewerker weet wat verwacht wordt en waar hij/ zij aan toe is. Kaders en verwachtingen zijn helder, zodat een vrije ruimte ontstaat, waar verantwoordelijkheid over genomen wordt en die zelf ingekleurd kan worden.

- heldere kaders in rollen, taken en bevoegdheden
- ruimte voor ontwikkeling, creativiteit, zelfstandigheid, leiderschap en verantwoordelijkheid
- inspiratie, door intervisie, mobiliteit, Ithaka academie enz
- heldere verwachtingen ten aanzien van functioneren en ook beoordelen
- helderheid over tal van processen en personele kwesties.
- stimuleren van scholing, mobiliteit en versterken van talent, kwaliteitsimpuls
- een gezonde werkomgeving. (met ook voldoende pauze in de middag!)
- zorgvuldige werving en selectie
- gerichte begeleiding van startende medewerkers.

5. Kwaliteitsbeleid

5.1 Ithaka kwaliteitsbeleid

Ons kwaliteitsbeleid wordt gericht door de volgende vijf vragen:

1. Doen we de goede dingen?
2. Doen we die dingen goed?
3. Hoe weten we dat?
4. Vinden anderen dat ook? (stakeholders; ouders, leerlingen, inspectie etc.)
5. Wat doen we met deze wetenschap?

Het gaat hierbij om een cyclisch proces met als doel de onderwijskwaliteit te borgen en versterken.

Op stichtingsniveau is in 2018 een stelsel van kwaliteitszorg ontwikkeld, dat ook expliciet in ontwikkeling is en jaarlijks wordt geëvalueerd en zo nodig of gewenst bijgesteld ("Stelsel van kwaliteitszorg voor de stichting Ithaka", 12 oktober 2018.)

Daarnaast bestaat sinds 2017 een kwaliteitsmonitor waarin de belangrijkste kwaliteitscycli zijn opgenomen ("Monitor kwaliteit", 10 oktober 2017.)

We laten ons hierbij ondersteunen door de instrumenten uit het kwaliteitszorgsysteem van Cees Bos: "Werken met kwaliteit in het primair onderwijs", verder verkort WMK-PO genoemd. Het onderwijsaanbod voor vrijescholen is in grote lijnen vastgelegd in "Ik zie rond in de wereld", uitgebracht door de Begeleidingsdienst van vrijescholen (BVS). Er wordt ook gebruik gemaakt volglijn, een volgsysteem op basis van de leerlijnen uit bovenstaand leerplan, ontwikkeld door de Begeleidingsdienst van vrijescholen (BVS). Alle scholen evalueren periodiek het onderwijsaanbod.

Om zicht te krijgen op de ontwikkeling van de leerlingen worden eigen toetsen en waarnemingen, leerling besprekingen, beoordelingen van werkstukken en presentaties en methoden van anders evalueren (o.a. portfoliowerk) gebruikt.

Alle scholen van Ithaka maken gebruik van de methode-onafhankelijk toetsen Cito en/of Boom. Er wordt twee maal per jaar een trendanalyse en een verbeterplan (indien noodzakelijk of gewenst) gemaakt. De resultaten en inzichten worden met het bestuur en de scholen (directies en IB-ers) gedeeld. Uitzondering zijn afdelingen waar tijdelijk (t/m schooljaar 2018-2019) andere afspraken mee gemaakt zijn op basis van geschiedenis en besluitvorming aldaar. Zij nemen de toetsen in ieder geval af volgens de afnamevoorschriften en normen van het toets instituut (Cito of Boom).

Alle scholen gebruiken de IEP-eindtoets. Alle scholen maken jaarlijks een analyse van de eindopbrengsten IEP. Zij voegen hierbij de resultaten en analyses uit de volgsystemen Cito of Boom voor de klassen 4 en 5 van het huidige schooljaar. Op basis van een analyse van al deze gegevens stellen zij, i.s.m. het bestuursbureau (stafmedewerker), een verbeterplan op.

De analyse en het verbeterplan hebben als doel dat de opbrengsten weer op het gewenste, het van de doelgroep te verwachten, niveau komen. De uitvoering hiervan wordt gedurende het volgende schooljaar gemonitord door directie en IB-er en bij extra zorg voor de opbrengsten, als normen of criteria niet behaald zijn, ook door bestuursbureau.

De 'sociale monitor' wordt jaarlijks afgenomen in de hoogste klassen (4, 5 en 6). Hierbij wordt gebruik gemaakt van instrumenten van WMK-PO. Analyse en opvolging wordt per school verzorgd. Uitwisseling

tussen alle scholen. Binnen alle scholen zijn pest-protocollen opgesteld en worden waar nodig of wenselijk regenboogtrainingen verzorgd.

De tevredenheid van ouders, leerlingen en personeel wordt op alle scholen tweejaarlijks gemeten met behulp van WMK-PO. Opvolging vindt plaats op schoolniveau. Uitwisseling op stichtingsniveau.

6. Terugblik schoolplanfase 2015-2019

6.1 Wat is er gelukt en bereikt in deze periode en wat niet

Beleidsterrein	Communicatie
Verbeterpunt (wat)	Communicatie ouders-leraren
Gewenste situatie (doel)	Leraren en ouders zijn tevreden over ingezet samenwerkingstraject
Evaluatie	<p>De MR heeft enkele inloopsprekuren georganiseerd met wisselend succes. Wel is er daardoor ruimte voor ouders om eventuele zorgen direct te delen.</p> <p>De ouderkring heeft zich ontwikkeld in de richting van een enthousiasmerende en ondersteunende groep ouders die zich inzet om de school leuker, mooier en fijner te maken. De aanwezigheid van Esther namens het team bij de ouderkring lijkt eveneens effectief. Zij zet zich in de initiatieven concreet, haalbaar en doelgericht te houden.</p> <p>In de loop van het schooljaar zijn er drie nieuwe ouders toegetreden tot de MR. Freek en Oberon zullen na overdracht de MR verlaten.</p> <p>Er lijkt al met al meer rust en vertrouwen te zijn.</p>

Beleidsterrein	Pedagogie
Verbeterpunt (wat)	Vervolg werken met Volglijn
Gewenste situatie (doel)	Alle klassen werken met Volglijn: logboek, periodeplanning/-doelen, beoordeling
Evaluatie	Er wordt in alle klassen gewerkt met Volglijn, maar dit vergt ook voor komend jaar nog aandacht. Nu vooral de toepassing in ParnasSys

Beleidsterrein	Pedagogie
Verbeterpunt (wat)	Werken met ZLKLS
Gewenste situatie (doel)	Leraren van 4 klassen hebben opleiding gevolgd, nu nog 2 leraren
Evaluatie	ZLKLS wordt toegepast in het taalonderwijs, de opleiding wordt steeds gevolgd door leerkrachten die in de laagste klas weer beginnen als klassenleerkracht.

Beleidsterrein	Pedagogie
Verbeterpunt (wat)	Werken met Kanjertraining/pestprotocol
Gewenste situatie (doel)	Alle leraren hebben opleiding gevolgd (nog 3 te gaan)
Evaluatie	Er wordt in de klassen actief mee gewerkt, de leerkrachten hebben inmiddels allemaal de opleiding gevolgd en kunnen het toepassen en uitwisselen met elkaar.

Beleidsterrein	Pedagogie
Verbeterpunt (wat)	Werken met Handelingsgericht werken, groepsplannen
Gewenste situatie (doel)	Leraren zijn vaardiger en het wordt in alle klassen toegepast
Evaluatie	Beschouwd als gedaan. Onderdeel van het werken met Volglijn. Gaat op in verbeterpunt werken met Volglijn.

Beleidsterrein	Pedagogie
Verbeterpunt (wat)	Werken met Meerbegaafdheid
Gewenste situatie (doel)	Uitbreiding +materiaal, beknopt vakleeraanbod voor groep +In
Evaluatie	Materiaal uitbreiden is gebeurd, er zijn aparte lessen in het programma opgenomen. Voldoende aandacht voor dit punt en leerlingen, ouders en leerkrachten zijn tevreden over de activiteiten en resultaten (bijv. De Engelstalige IEP)

Beleidsterrein	
Verbeterpunt (wat)	Huisvesting: afronding verwarming, warmte regulatie
Gewenste situatie (doel)	Aparte ketel voor kleutergang, verbeterde temp.regeling
Evaluatie	Ketel is tijdens kerstvakantie geïnstalleerd en kort daarna is leidingwerk afgemaakt. Afgehandeld.

Beleidsterrein	Huisvesting
Verbeterpunt (wat)	Veiligheid - Inrichting schoolplein
Gewenste situatie (doel)	Verzorgder schoolplein met gevarieerd speelaanbod
Evaluatie (wanneer)	Er zijn plannen gemaakt voor een nieuwe inrichting van de buitenruimte inclusief verplaatsen van de hekken. Architect, gemeente, team en leerlingen zijn daarbij betrokken. De opbrengst van de Sinterklaasmarkt is ter beschikking gesteld voor dit doel. Inmiddels is alles gerealiseerd naar tevredenheid.

Samenvatting samen met plannen die in de afgelopen jaren zijn toegevoegd:

De volgende verbeterpunten zijn uitgevoerd en de thema's kunnen worden afgerond:

1. Het werken met de Volglijn
2. Het werken met ZLKLS
3. Kanjertraining en pestprotocol
4. Werken met meerbegaafdheid

Thema's die meegenomen worden in het nieuwe jaarplan:

1. Onderhoud van vloeren en wanden, schilderwerk o.a.
2. Open mr avonden voor een goede communicatie met ouders
3. Verdieping achtergronden van onze pedagogie in de vergaderingen
4. Werken met Volglijn in ParnasSys

6.2 Sterkte en zwakte analyse

De WMKPO vragenlijsten zijn in november 2017 afgenomen bij ouders, leerkrachten en in maart 2018 de leerlingen uit klas 4, 5 en 6.

De volgende onderdelen zijn bevraagd in de ouder vragenlijst:

1. schoolklimaat
2. onderwijsleerproces
3. informatie/communicatie

41 procent van de ouders hebben de vragenlijst ingevuld. Maart 2015 slechts 25 procent.

Schoolklimaat: omgang, sfeer en veiligheid.

De gemiddelde score is 3,42 – Ruim voldoende.

Hoogste score is: Het veilig voelen van de kinderen op school. 3.51

Laagste score is: Het contact met de medewerkers. 3.37

Onderwijsleerproces:

De gemiddelde score is 3.17 – Voldoende.

Hoogste score is: Tevredenheid over de vakbekwaamheid van de leerkrachten. 3.50

Laagste score is: De leerling wordt maximaal uitgedaagd door het onderwijs. 2.89

Informatie en communicatie:

De gemiddelde score is 3.05 – Voldoende

Hoogste score is: Informatie over het kind. 3.07

Laagste score is: Informatie over wat er op school gebeurt. 3.04

Het rapportcijfer van de ouders voor de school is 7,6

In vergelijking met de vragenlijst van maart 2015:

De school scoort op de meeste onderdelen hoger nu.

Conclusie:

De ouders zijn voldoende tot ruim voldoende tevreden over de school.

Aandacht kan nog meer uitgaan naar:

Uitdagen van leerlingen door ons onderwijs

Informatie aan de ouders over de school

Actie: ad 1: Inmiddels is er extra aandacht voor dit onderwerp gerealiseerd, zie Hoofdstuk

ad 2: Twee wekelijks houden wij de ouders op de hoogte via een nieuwsbrief, vier keer per jaar verschijnt er een schoolkrant.

De mening van de leerlingen uit klas 4, 5 en 6

De volgende onderdelen zijn bevraagd bij de leerlingen:

- Veiligheidsbeleven
- Het optreden van de leerkracht
- De opstelling van de leerling
- Welbevinden
- Fysieke veiligheid
- Sociale veiligheid
- Psychische veiligheid
- Materiële zaken
- Cijfer voor Veiligheid en het naar de zin hebben op school

1. Veiligheidsbeleven:
 - a. Gemiddelde score is 3.62 – Goed
 - b. Hoogste score is: Zich veilig voelen tijdens het overblijven. 3.70
 - c. Laagste score is: Zich veilig voelen op het plein. 3.53
2. Het optreden van de leerkracht:
 - a. Gemiddelde score is 3.37 – Ruim voldoende
 - b. Hoogste score is: Optreden van de leerkracht als er gepest wordt. 3.61
 - c. Laagste score is: Optreden van de leerkracht als er aan de leerlingspullen wordt gezeten. 3.08
3. De opstelling van de leerling:
 - a. Gemiddelde score is 3.41 – Ruim voldoende
 - b. Hoogste score is: Leerlingen houden zich aan de regels mbt pestgedrag. 3.69
 - c. Laagste score is: Leerlingen durven iets te zeggen als ze gepest worden. 3.26
4. Welbevinden:
 - a. Gemiddelde score is 3.44 – Ruim voldoende
 - b. Hoogste score is: Ik heb vrienden in de klas. 3.92
 - c. Laagste score is: Ik heb het naar mijn zin in de klas. 3.27
5. Fysieke veiligheid:
 - a. Gemiddelde score is 3.69 – Goed
 - b. Hoogste score is: Dat leerlingen nooit geknepen worden. 3.73
 - c. Laagste score is: Dat kinderen elkaar pijn doen. 3.65
6. Sociale veiligheid:
 - a. Gemiddelde score is 3.68 – Goed
 - b. Hoogste score is: Dat kinderen niet digitaal gepest worden. 3.95
 - c. Laagste score is: Dat kinderen buitengesloten worden. 3.47
7. Psychische veiligheid:
 - a. Gemiddelde score is 3.69 – Goed
 - b. Hoogste score is: Dat kinderen niet bedreigd worden. 3.81
 - c. Laagste score is: Dat kinderen niet uitgelachen worden. 3.50
8. Materiële zaken:
 - a. Gemiddelde score is 3.56 – Goed
 - b. Hoogste score is: Dat er spullen worden vernield. 3.79
 - c. Laagste score is: Dat kinderen aan spullen komen van andere leerlingen. 3.23

9. Cijfers:

- a. De leerlingen geven de school het cijfer 8,5 voor de veiligheid op school.
- b. De leerlingen geven de school het cijfer 8,4 voor met zin naar school gaan.

Conclusie:

De kinderen hebben het in het algemeen erg naar hun zin op school, worden weinig gepest en voelen zich in vele opzichten veilig. Ze hebben vertrouwen in het handelen van de leerkrachten en hun medeleerlingen.

Actie: Altijd wakker blijven als team betreffende alle onderdelen die hierboven genoemd zijn. Alert blijven reageren op voorvallen en signalen. De leerkrachten zijn allemaal bijgeschoold om met de leerlingen te werken aan een veilige werk- en leeromgeving,

Resultaten van de vragenlijsten voor de leerkrachten:

De volgende onderdelen zijn bevraagd:

1. Schoolklimaat
2. Onderwijsleerproces
3. Informatie en communicatie
4. Arbeidsomstandigheden
5. Rapportcijfer

1. Schoolklimaat:

- a. Gemiddelde score is 3,21 – Voldoende
- b. Hoogste score is over de tevredenheid contacten met de leerlingen - 3,42 – Ruim voldoende
- c. Laagste score is over de tevredenheid contacten met de ouders – 3.00 – Voldoende

2. Onderwijsleerproces

- a. Gemiddelde score is 3,08 – Voldoende
- b. Hoogste score is over de tevredenheid afstemming onderwijs op leerbehoeften meer begaafden – 3,44 – Ruim voldoende
- c. Laagste score is over de methodes en methodieken – 2,63 – Matig

3. Informatie en communicatie

- a. Gemiddelde score is 2,44 – Onvoldoende – één vraag over dit onderwerp

4. Arbeidsomstandigheden

- a. Gemiddelde score is 3,30 – Ruim voldoende
- b. Hoogste score is de tevredenheid over mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling – 3,50 - Goed .
- c. Laagste score is de tevredenheid over de taakverdeling – 3,10 – Voldoende

5. Rapportcijfer

- a. De leerkrachten geven aan de school het rapportcijfer: 7,7.

Conclusie:

De leerkrachten zijn in het algemeen tevreden over hoe het op school gaat.

Actie:

Communicatie en informatie uitwisselen kan beter. Methodes en methodieken moeten weer eens onder loep worden genomen.

Analyse naar actiepunten

Sterkten	Uitbuiten	Verdedigen
<p>Leerlingen</p> <p>Wij hebben leerlingen die zin hebben in leren en gemotiveerd zijn. Zij gaan in het algemeen goed met elkaar om en zorgen met elkaar voor een goede sfeer. Zij zijn blij met hun leerkrachten</p>	<p>Het enthousiasme van de leerlingen blijven aanwakkeren. Talenten blijven aanspreken. Sociale processen in de gaten houden en daar waar het nodig is oefeningen inzetten</p>	<p>Een breed aanbod van vakken en op verschillende niveaus aanbieden. Passende aandacht voor ieder kind</p>
<p>Ouders</p> <p>De ouders hebben vertrouwen in het werk, de competenties van de leerkrachten. Zij vinden dat zij genoeg info krijgen over hun kind(eren)</p>	<p>Kwaliteiten van ouders inzetten waar nodig. Communicatie met de ouders goed verzorgen. Signalen serieus nemen en er werk van maken</p>	<p>Informatie stroming goed verzorgen. Waardering uitspreken voor organisatie en uitvoering van bijv. schoolmarkten en schoolkrachten. Meenemen in de informatie uitwisseling en actiepunten uitvoeren</p>
<p>Leerkrachten</p> <p>De leerkrachten werken met plezier op school. Zij verbinden zich met de leerlingen en bieden gedifferentieerd onderwijs aan.</p>	<p>Aandacht geven aan de communicatie met de ouders.</p>	<p>Aandacht voor de communicatie binnen de school. Informatie moet transparant zijn voor iedereen.</p>

7. Planning 2019 – 2023

7.1 Algemene doelen en richting Ithaka

Doelen van ons onderwijs:

1. Het geven of doen geven van vrijeschoolonderwijs geïnspireerd door de antroposofie en in lijn met de Code goed onderwijsbestuur Stichting Vrijescholen Ithaka.
2. Het is stand houden en bevorderen van vrijeschoolonderwijs en Noord-Holland en Zuid-Holland
3. Het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van vrijeschoolpedagogiek en –didactiek.
4. Al hetgeen met één en ander rechtsreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De richting waaraan gewerkt wordt genoemd in het Strategisch Beleidsplan 2019 – 2023 is:

1. Kaders scheppen waarbinnen scholen op hun eigen wijze vorm kunnen geven aan vrijeschoolonderwijs.
2. Richting geven aan wat wij samen willen nastreven en willen ontwikkelen in de komende vier jaren.

7.2 Algemene doelen en richting school met 4 jarenplanning

Doelen van de Adriaan Roland Holtschool:

1. Goed vrijeschool onderwijs verzorgen voor onze leerlingen.
2. Leerlingen op te voeden tot zelfstandige, vrijdenkende, sociaal voelende en creatief handelende mensen in een steeds veranderende samenleving.
3. Door ons leerplan/ontwikkelingsplan ondersteunen wij de weg tot zelfverwerkelijking.

	2019 - 2020	2020 - 2021	2021 - 2022	2022 - 2023
Aandachtspunten	<ul style="list-style-type: none"> - Initiatief Instroomklas mogelijk starten in januari 2020. - Communicatie ouders: Twee open MR avonden organiseren - Werken met Volglijn in ParnasSys - Onderhoud interieur lokalen - Bewegen, verdiepen en toepassen - Leerlingen bibliotheek 	<ul style="list-style-type: none"> - Instroomklas - Leerlingen bibliotheek - Onderhoud interieur zaal - Bewegen, voortzetting - Mediawijsheid - Rekenonderwijs - Werken met portfolio en assessment - religiositeit 	<ul style="list-style-type: none"> - Taalonderwijs - Zaakvakken - Mediawijsheid - Euritmie - Hoofd onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> -Lees onderwijs - Zaakvakken -Engels/Duits -Gym -Spel

	vernieuwen - Boetseren met leerlingen - Mediawijsheid			
Diagnose	Opbrengsten van ons onderwijs	Opbrengsten	Opbrengsten	Opbrengsten
Vragenlijsten	Algemene vragenlijsten		Algemene vragenlijsten	
Vragenlijsten		Sociale veiligheid		Sociale veiligheid

7.3 Uitwerking van de aandachtspunten:

Beleidsterrein	Beweging
Verbeterpunt (wat)	Het onderdeel Bewegen in al zijn facetten inventariseren, bespreken en in de klassen uitvoeren.
Gewenste situatie (doel)	Het is belangrijk dat de kinderen zoveel mogelijk zinvol bewegen. Dit bevordert de concentratie en 'zin in leren'. Door het bewegen komt de aangeboden ontwikkelingsstof beter aan bij de leerlingen
Activiteiten (hoe)	In het team inventariseren wat de mogelijkheden zijn per leerjaar. Verdiepen in het onderwerp middels uitwisseling, gesprek en literatuur.
Betrokkenen	Het team
Periode (wanneer)	2019-2020
Eigenaar (wie)	Wie pakken dit thema op????
Kosten	(eventueel aanschaf materiaal)
Evaluatie	Tussentijds in januari, eindevaluatie juni 2020.
Borging (hoe)	Bespreking met het team

Beleidsterrein	Leesonderwijs
Verbeterpunt (wat)	Het vernieuwen van de schoolbibliotheek. 'De leerkracht als leescoach'.
Gewenste situatie (doel)	Leerlingen lezen met plezier en op het juiste niveau. Zij kunnen kiezen uit een actueel samengestelde schoolbibliotheek.
Activiteiten (hoe)	Studiedag o.l.v. Onderwijs Begeleidings Dienst Noord-West.
Betrokkenen	Lerarenteam
Periode (wanneer)	2019-2020
Eigenaar (wie)	Leontine en Anita
Kosten	6.000 euro
Evaluatie	Tussentijds in januari, eindevaluatie juni 2020.
Borging (hoe)	Bespreking met het team

Beleidsterrein	Boetseren
Verbeterpunt (wat)	Boetseerlessen in klas 1 – 6.
Gewenste situatie (doel)	De boetseerlessen vinden regelmatig plaats, tenminste 1 à 2 keer per maand.

Activiteiten (hoe)	Bespreken in het team, uitwisselen van ervaringen, verdieping van het onderwerp.
Betrokkenen	Lerarenteam
Periode (wanneer)	2019-2020
Eigenaar (wie)	lerarenteam
Kosten	
Evaluatie	Tussentijds in januari, eindevaluatie juni 2020.
Borging (hoe)	Bespreking met het team

Beleidsterrein	Mediawijsheid – digitale geletterdheid
Verbeterpunt (wat)	Beleidentwikkelen op het gebied van mediawijsheid
Gewenste situatie (doel)	De leerlingen kennen de mogelijkheden van het 'digitale' aanbod, o.a.in sociale media. Zij kunnen daar op de juiste wijze mee omgaan, ontwikkelingsfase geralateerd.
Activiteiten (hoe)	Studie en gesprekken in het team en met de ouders/leerlingen.
Betrokkenen	Leraren/leerlingen/ouders
Periode (wanneer)	2019-2020
Eigenaar (wie)	Het team
Kosten	500 euro
Evaluatie	Tussentijds in januari, eindevaluatie juni 2020.
Borging (hoe)	Bespreking met het team

Beleidsterrein	Religieusiteit in de school
Verbeterpunt (wat)	Het religieuze aspect in de school
Gewenste situatie (doel)	De leerlingen gaan met eerbied met elkaar om, met het aangeboden material en het schoolgebouw. Zij hebben aandacht voor natuur en milieu.
Activiteiten (hoe)	Studie en gesprekken in het team en met de ouders/leerlingen.
Betrokkenen	Leraren/leerlingen/ouders
Periode (wanneer)	2020-2022
Eigenaar (wie)	Het team
Kosten	
Evaluatie	Tussentijds in januari, eindevaluatie juni 2021.
Borging (hoe)	Bespreking met het team

Beleidsterrein	Pedagogie
Verbeterpunt (wat)	Werken met assessment en portfolio
Gewenste situatie (doel)	De leerlingen betrekken bij het leerproces, eigenaar laten worden van hun eigen werk. Zij leren om het werk zelf te beoordelen en ook doelen te stellen op korte termijn. Ouders worden betrokken bij dit proces. Leerkracht – Kind en Ouder vormen de driehoek rond het werk van de leerling.
Activiteiten (hoe)	Studie en gesprekken in het team en met de ouders/leerlingen.
Betrokkenen	Leraren/leerlingen/ouders
Periode (wanneer)	20120-2023
Eigenaar (wie)	Het team
Kosten	
Evaluatie	Tussentijds in januari, eindevaluatie juni 2021.
Borging (hoe)	Bespreking met het team

7.4 Jaarplan 2019 – 2020:

- a. Instroomklas starten in januari 2020.
- b. Twee open MR avonden organiseren
- c. Werken met de Volglijn in ParnasSys
- d. Onderhoud aan lokalen (vloer en wanden)
- e. Bewegen, dit thema breed verdiepen en verwerken tot praktische toepassingen in de klassen
- f. Leerlingenbibliotheek vernieuwen o.l.v. Schoolbegeleidingsdienst Noord-West.
- g. Media wijsheid
- h. Boetseren

8. Slotwoord

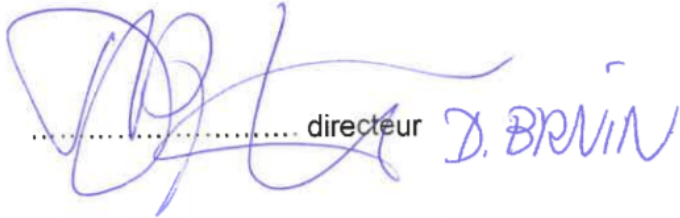
Een plan als dit kan ons helpen ons steeds weer te bezinnen op onze doelstellingen. Het doet tevens een appel op ons om onze idealen te toetsen aan de praktijk van elke dag. Steeds weer is er ook een afweging in het zoeken naar evenwicht tussen onze idealen, normen en waarden enerzijds en de verwachtingen en ontwikkelingen die ons van 'buiten' tegemoet komen anderzijds; zoals die van ouders en bijvoorbeeld de onderwijsinspectie. Uiteindelijk gaat het om de ontwikkeling van kinderen in de meest brede zin van het woord, zoals uitgedrukt in de volgende spreuk van Rudolf Steiner:

“De vraag is niet wat de mens moet kunnen weten, teneinde zich in de bestaande orde in te kunnen voegen, maar wel, wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden. Pas dan kan de opgroeiende generatie de maatschappij steeds opnieuw met nieuwe krachten verrijken.”

Dick Bruin
Juli 2019

9. Vaststelling

Het schoolbeleidsplan is vastgesteld in de vergadering van het schoolteam d.d.


..... directeur **D. BRUIN**

Het schoolbeleidsplan heeft de instemming verkregen van de MR in de vergadering van de MR d.d.


..... voorzitter van de MR.

Het schoolbeleidsplan is vastgesteld door het bevoegd gezag d.d.

..... Bevoegd gezag